

Ε.Μ.Π., Τομέας Φυσικής - ΣΕΜΦΕ, 6^ο Εξάμηνο

Ακαδ. Ετος 2006-2007

**ΔΙΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ-ΟΠΤΙΚΕΣ, ΜΑΓΝΗΤΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ
ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΓΩΓΙΜΟΤΗΤΑ**

Ημερομηνία εξέτασης: 18/09/2007

Διδάσκων: Επίκ. Καθ. Γ. Βαρελογιάννης

Η εξέταση διαρκεί 2½ ώρες με ανοιχτό το βιβλίο του μαθήματος μόνον.

Μέρος Α:

Οι απαντήσεις πρέπει μεν να είναι σύντομες, όμως όταν θεωρηθούν σωστές μόνον εάν είναι επαρκώς τεκμηριωμένες (χωρίς πράξεις).

A.1: Για την περιγραφή της ηλεκτρονικής συμπεριφοράς ενός σιδηροηλεκτρικού υλικού εργαζόμαστε στην αναπαράσταση θέσης ή στην αναπαράσταση οριής · Γιατί ·

A.2: Είναι δυνατόν μια διεπαφή Josephson να μην τη διαπερνά κανένα DC ρεύμα Josephson ; Αν ναι πως όταν μπορούσαμε να την κατασκευάσουμε ευκολότερα κατα τη γνώμη σας ;

A.3: Σε μια σιδηρομαγνητική μετάβαση η παράμετρος τάξης αυξάνεται σαν την τετραγωνική ρίζα της απόκλισης από την χρίσιμη θερμοκρασία κοντά στην χρίσιμη θερμοκρασία. Μπορούμε να αγνοήσουμε τις διακυμάνσεις της παραμέτρου τάξεως ;

A.4: Σε μη συμβατικούς υπεραγωγούς όπως το ήλιο τρία, η εμφάνιση της υπεραγωγιμότητας συνοδεύεται από την εμφάνιση αυθόρυμητης μαγνήτισης. Να περιγράψετε μερικές από τις συμμετρίες που σπάνε κατά τη μετάβαση αυτή.

A.5: Παρατηρούμε ότι σε μια σιδηρομαγνητική μετάβαση φάσης, η μαγνήτιση εμφανίζεται απότομα στο T_c . Εάν όταν θέλαμε να μοντελοποιήσουμε τη μετάβαση αυτή στα πλαίσια της θεωρίας Landau, να δώσετε την απλούστερη μορφή της ελεύθερης ενέργειας Landau τεκμηριώνοντας βέβαια την απάντησή σας.

A.6: Αν η ενέργεια των φωνονίων ήταν ίση με αυτή των φορέων όταν μπορούσε να υπάρξει συμβατική υπεραγωγιμότητα ; Γιατί ;

Μέρος Β:

Θεωρούμε ένα σύνολο από N ιόντα Υτερμπίου Yb^{3+} πάνω σε ένα δυδιάστατο τετραγωνικό πλέγμα (N πολύ μεγάλο). Το καθένα από τα ιόντα αυτά έχει 12 ηλεκτρόνια τύπου f ($l = 3$) στην εξωτερική του στοιβάδα. Θεωρούμε ότι η μαγνητική ροτή του καθενός από αυτά αλληλεπιδρά με τις άλλες ροπές με μία αλληλεπίδραση η οποία περιγράφεται από τη χαμιλτονιανή *Heisenberg* με ενέργεια ανταλλαγής ζ με αυτή των 4 πρώτων πλησιέστερων γειτόνων, η με αυτή των 4 δεύτερων πλησιέστερων γειτόνων και θ με αυτή των 4 τρίτων πλησιέστερων γειτόνων

B.1: Κάτω από μια χρίσιμη θερμοκρασία το σύστημα δείχνει **σιδηρομαγνητισμό**. Κάνοντας μια προσέγγιση Μέσου ή Μοριακού πεδίου του *Weiss*, να βρείτε την εξίσωση αυτοσυνέπειας για την αυθόρυμη μαγνήτιση, την επιδεκτικότητα και την χρίσιμη θερμοκρασία της μετάβασης συναρτήσει των αλληλεπιδράσεων ανταλλαγής ζ , η και θ .

B.2: Υποθέτουμε τώρα ότι το σύστημα δείχνει **αντισιδηρομαγνητισμό**. Το τετραγωνικό πλέγμα χωρίζεται σε δύο όμοια υποπλέγματα A και B τέτοια ώστε στην αντισιδηρομαγνητική κατάσταση τάξης η μαγνήτιση στο υποπλέγμα A είναι αντιπαράλληλη αυτής του υποπλέγματος B. Να κάνετε μια προσέγγιση τύπου *Weiss* μέσου ή μοριακού πεδίου για το κάθε υποπλέγμα (προσέγγιση *Neel*) και να βρείτε τις εξισώσεις που δίνουν τη μαγνήτιση του κάθε υποπλέγματος συναρτήσει των αλληλεπιδράσεων ανταλλαγής ζ , η και θ .

Μέρος Γ:

Γ.1: Θεωρούμε και ένα δεύτερο επίπεδο όμοιο με αυτό του Μέρους Β το οποίο όμως αποτελείται από ιόντα Υτερμπίου Yb^{4+} . Τα δύο επίπεδα βρίσκονται σε τέτοια απόσταση μεταξύ τους έτσι ώστε οποιαδήποτε αλληλεπίδρασή τους να θεωρείται μηδαμινή. Στο δεύτερο επίπεδο τα ιόντα έχουν μόνον μια αλληλεπίδραση ανταλλαγής ζ με τους **χοντινότερους γείτονες**. Να περιγράψετε την εξάρτηση με τη θερμοκρασία της συνολικής μαγνήτισης των δύο επιπέδων (δώστε τις εξισώσεις από τις οποίες προκύπτει η μαγνήτιση συναρτήσει όλων των αλληλεπιδράσεων ανταλλαγής).

Γ.2: Τι θα άλλαζε στο ερώτημα της Γ.1: εάν εφαρμόζαμε ένα σταθερό μαγνητικό πεδίο B ;

Γ.3: Φέρουμε τα δύο επίπεδα αρκετά κοντά έτσι ώστε η μαγνήτιση του ενός επιπέδου να θεωρείται σαν ένα εξωτερικό πεδίο για το άλλο επίπεδο. Ποιά θα είναι: η εξάρτηση με τη θερμοκρασία της αυθόρυμης μαγνήτισης του συστήματος των δύοι επιπέδων (δώστε τις εξισώσεις αυτοσυνέπειας συναρτήσει όλων των αλληλεπιδράσεων ανταλλαγής).